Meetlat Sociaal Domein 2016

ZEEWOLDE – sept. 2017

Zeewolde

Sociaal Domein
ErmeloHarderwijkZeewolde

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Achtergrondgegevens over inwoners van Zeewolde	4
3.	Bevorderen zelfredzaamheid	9
4.	Bevorderen participatie	12
5.	Meer ondersteuning vanuit het eigen netwerk	15
6.	Beweging naar lichtere vormen van ondersteuning	17
7.	Zo snel en effectief mogelijke ondersteuning	20
8.	Samenhang tussen de transities	22

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Per 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet. Doordat gemeenten hun inwoners beter kennen, kunnen zij de ondersteuning beter afstemmen op de werkelijke ondersteuningsvraag, rekening houdend met de zorg die de naaste omgeving nog kan bieden. Ook worden gemeenten geacht meer integrale en dus effectievere ondersteuning te kunnen bieden.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015: De gemeente is met de Wmo verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners voor wie meedoen (het zelfstandig regelen van het huishouden, meedoen aan maatschappelijke activiteiten) niet vanzelfsprekend is. De gemeente regelde al voor 2015 ondersteuning in de vorm van huishoudelijke hulp, hulpmiddelen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen. Sinds 2015 is gemeente met de nieuwe Wmo ook verantwoordelijk geworden voor de Begeleiding en Dagbesteding.

Jeugdwet: Vóór 2015 werd de jeugdhulp uitgevoerd door de provincies en het rijk. De gemeente was alleen verantwoordelijk voor het preventief jeugdbeleid. Sinds 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van alle soorten jeugdhulp: jeugdzorg (inclusief begeleiding, persoonlijke verzorging en bijbehorend kortdurend verblijf), -bescherming, - reclassering,-GGZ en Jeugdzorgplus (gesloten jeugdzorg).

Participatiewet: met deze wet is de gemeente verantwoordelijk geworden voor alle regelingen voor kwetsbare groepen aan de onderkant van de samenleving (voormalige Wwb, Wsw en Wajongers met arbeidsvermogen). Nieuwe instroom in de Wsw is niet meer mogelijk, nieuwe instroom in de Wajong alleen nog voor volledig arbeidsongeschikten.

Een grote groep Zeewoldenaren in een kwetsbare situatie die om ondersteuning vraagt, valt daarmee onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Zeewolde. We hebben het over ouders en kinderen die ondersteuning krijgen bij opvoeden en opgroeien, mensen met dermate lichamelijke, psychische, cognitieve en/of zintuigelijke beperkingen zodat zij ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving en hun dagelijks leven op orde te houden, en mensen in een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt.

Meetlatrapportage

Gezien de omvang en de complexiteit van de nieuwe opgaven voor de gemeenten, is het monitoren op het behalen van doelen en op de uitvoering van groot belang. Monitoring van de 3 decentralisaties (3D's) vindt plaats met drie meetlatten Wmo, Jeugdwet en Participatiewet (zie ook notitie Monitoring sociaal domein EHZ). We rapporteren één keer per jaar over de resultaten op doelstellingenniveau die 3D worden nagestreefd, al zijn er wel verschillen in inzet en realisatie door de verschillende context. Het gaat om de volgende maatschappelijke effecten: **Bevorderen participatie**, **Bevorderen zelfredzaamheid**, **Ondersteuning van en door het eigen netwerk**, **Beweging naar lichtere vorm van ondersteuning** en **Zo snel en effectief mogelijk ondersteuning.**

Dit zijn 'transformatiedoelstellingen' waarvan we weten dat het lange termijn doelen zijn, dat zij complex zijn en dus niet altijd in statistiek te bevatten.

Transformatie:
Essentieel (bij met name Jeugd en de Wmo) is het nieuwe sturingsmechanisme. Gemeenten werken niet meer vanuit het vaststellen van recht op zorg of voorziening (gelijkheidsprincipe), maar vanuit een maatwerkprincipe. Gemeenten zetten in op het inzetten van 'eigen kracht' (wat kan de inwoner nog zelf) en van de eigen sociale omgeving (in hoeverre kan het eigen netwerk ondersteunen). De kunst is om met elkaar een cultuur te creëren waarin (nog) meer dan nu het geval is, inwoners zelf en onderling problemen oplossen (binnen de grenzen van het mogelijke). Dit betekent dat iedereen een omslag moet maken: zowel inwoners, hulpverleners, ambtenaren als bestuurders.

Waar mogelijk volgt een duiding van cijfers, maar dit zal pas vanuit een meerjarig perspectief echt goed mogelijk zijn:

- landelijke Monitor Sociaal Domein op www.waarstaatjegemeente.nl (2x per jaar een rapportage, met benchmark mogelijkheid);
- jaarlijkse cliëntervaringsonderzoeken (verplicht voor Wmo en Jeugd),
- Big Data Dashboard (beschrijving van de samenstelling van de bevolking en van de cliënten, op basis van profielen), zie bijlage 3;
- Managementrapportages;
- Verschillende beleids- en projectonderzoeken en evaluaties, onderzoek door derden (CBS, GGD, Integrale veilgheidsmonitor etc).

Met dit monitorsysteem volgen we de komende jaren hoe de EHZ-gemeenten uitvoering geven aan de nieuwe taken en welke (maatschappelijke) effecten zich

voordoen. Leiden de decentralisaties in Ermelo, Harderwijk en Zeewolde tot een daadwerkelijke transformatie? Hebben inwoners die een participatieprobleem hebben, dit daadwerkelijk meer op eigen kracht opgelost? Vinden deze inwoners zichzelf zelfredzamer? In hoeverre ondersteunen inwoners elkaar? Pakt de gemeente een regierol om een integrale benadering te realiseren? Kortom, we kunnen verantwoording afleggen over: *Doen we het goed? Doen we de goede dingen?* Waar mogelijk volgt een duiding van cijfers, maar dit zal pas vanuit een meerjarig perspectief echt goed mogelijk zijn.

1.2 Leeswijzer

In deze rapportage geven we eerst een beeld van de bevolking van Zeewolde op een aantal hoofdkenmerken (deel 2), daarna volgen 5 hoofdstukken waarin voor de hoofddoelstellingen de stand van zaken wordt weergegeven (deel 3 t/m 7). Het doel is op die manier de resultaten ten aanzien van het betreffende maatschappelijk effect weer te geven. We sluiten de rapportage af met een hoofdstuk over de samenhang tussen de drie transities (deel 8). De kleine getallen in superscript ([superscript]) verwijzen naar de bronnenlijst in bijlage 1.

1.3 Kanttekening bij cijfers

We presenteren hier de gegevens over 2016. Omdat 2015 nog een overgangsjaar was, is een vergelijking tussen beide jaren nog weinigzeggend. Voor veel gegevens geldt dat deze pas op langere termijn geduid kunnen worden. Daarnaast geldt dat de opzet en inhoud van de lokale registraties en meetinstrumenten nog sterk in beweging is. In de transformatiefase wordt nog veel doorontwikkeld. Mede daarom is veel informatie nog niet beschikbaar. Op de informatie die wel beschikbaar is, kan niet altijd blind worden gevaren. Dit komt onder andere doordat instrumenten nog in ontwikkeling zijn, systemen nog niet altijd werken zoals verwacht en gewenst, en in het primaire proces de focus ligt op het belang van de inwoner en minder op het goed vullen van registraties en rapportages. Voor de cijfers op bevolkingsniveau geldt dat deze minder frequent beschikbaar zijn en dus soms verouderd.

Nu het belang van monitoring groter wordt en systemen steeds verder worden ingericht en gevuld, is de verwachting dat ook registraties beter worden en in de komende jaren de opgeleverde cijfers langzaamaan betrouwbaarder en vergelijkbaar gaan worden. Trends en ontwikkelingen kunnen dan ook over meerdere jaren worden weergeven, hetgeen nu nog niet goed kan.

Verder is voorzichtigheid geboden in de vergelijking met andere gemeenten of landelijke cijfers, omdat er daarbij geen rekening wordt gehouden met verschillen in lokaal beleid en lokale inrichting. Tot slot gebruiken verschillende monitorinstrumenten verschillende peildata, aanleveringsdata en/of definities. Voor de cijfers op bevolkingsniveau geldt dat deze minder frequent beschikbaar zijn en dus soms verouderd.

Eén van de zaken waarop Zeewolde verschilt met Harderwijk en Ermelo is Het Ondersteuningshuis. Dit is een netwerkorganisatie waarbinnen verschillende partners voor Jeugd en Wmo samenwerken. Voor jeugd zijn er zorgcoördinatoren (in dienst bij de GGD) en casemanagers jeugd (in dienst van Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland) die verantwoordelijk zijn voor de toegang tot jeugddhulp. Zij bieden in de basis zelf geen zorg aan cliënten maar zijn er voor een goede toeleiding naar hulp of ondersteuning als dit nodig is. Daarnaast is er het Expertteam die de gemeente adviseert ten aanzien van in te zetten hulp of ondersteuning wanneer er voor deze zorg een beschikking nodig is. Doordat het Expertteam, zorgcoördinatoren en de casemanagers niet in het zelfde registratiesysteem werken, is het verzamelen van data in het geval van Zeewolde een complexe zaak. Vanaf 2018 zal er in één centraal cliëntregistratiesysteem, en op een andere manier, gewerkt gaan worden bij de toegang voor jeugd. Hierdoor zal het leveren van monitoring gegevens gemakkelijker verlopen en kan er ook gemakkelijker gestuurd worden op het uitvragen van bepaalde gegevens.

Achtergrondgegevens over inwoners van Zeewolde

Bevolking

Aantal inwoners 1-1-2016	22.113[1]
waarvan 0 - 17 jaar	5.495[1]
waarvan 18 - AOW-leeftijd (65,5 jaar)	14.241[1]
waarvan AOW-leeftijd (65,5+ jaar)	2.377[1]
% inwoners 19+ met ≥1 chronische ziekte:	34% (2016)[6]
% 65+ jarigen met ≥1 chronische ziekte:	51% (2016)[6]
Instroom WW:	698 (2016)[23]
Uitstroom WW:	671 (2016)[23]
Gemiddeld besteedbaar inkomen:	€ 26.700 (2014) [1]

Aandeel huishoudens met een of meer voorzieningen (Individuele voorzieningen op grond van Wmo, Jeugd, Participatiewet of combinatie)[21]

% huishoudens met laag inkomen:	33 % (2015) [1]
% huishoudens met hoog inkomen:	26 % (2015) [1]
Aantal verwijzingen naar HALT:	11,4* (2016) [2]

Wmo

743 cliënten (2016) [9]
4,5% van bevolking 18+

Uitgaven*** 2016 [4]	
Begeleiding	€
HH	€
Woonvoorz.	€
Rolstoelen	€
Vervoersvoorz	€ +
Totaal:	€

Jeugd

664 jeugdigen met ondersteuning (2016) [19]
12% van bevolking 0-17

Uitgaven*** 2016 [4]	
Lokaal budget	€ 760.000
Jeugdhulp PGB	€ 690.000
Jeugdhulp ZIN	€ 6.200.000+
Totaal budget	€ 7.650.000

Participatiewet

286 uitkeringen** (ultimo 2016)[18]
2% van bevolking 18-65,5 jaar

Uitgaven*** 2016[18]	
Participatie	€ 225.010
Inkomen	€ 3.618.641
Zorg	€ 516.734
Totaal	€ 5.531.712

* per 1.000 inwoners in de betreffende leeftijdscategorie
** Het aantal uitkeringen ligt lager dan het aantal uitkeringsgerechtigden: bij samenwonenden/echtparen is er sprake van één uitkering en twee uitkeringsgerechtigden.
***Uitgaven Wmo en participatiewet zijn exclusief uitvoeringskosten; Uitgaven Jeugd zijn inclusief lokale uitvoeringskosten

In dit deel schetsen we een beeld van de Zeewoldense bevolking op een aantal achtergrondkenmerken en een aantal basisgegevens over de cliënten van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet.

2.1 De Zeewoldenaren

De bevolkingsopbouw van Zeewolde verandert. Het aandeel ouderen neemt hard toe, terwijl het aandeel jongeren iets afneemt. De groene druk (aandeel 18- t.o.v. 19-64), maar vooral de grijze druk (aantal 65+ t.o.v. 19-64) neemt toe in Zeewolde. In 2015 is in Zeewolde bijna 30% van de huishoudens een eenpersoons huishouden. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde van 37%. Ook heeft Zeewolde meer dan gemiddeld huishoudens met kinderen. Het percentage eenoudergezinnen is gelijk aan het landelijk gemiddelde (7%), maar hoger dan in referentiegemeenten (gemeenten met < 25.000 inwoners). In Zeewolde is 7% van de bevolking van 20 jaar en ouder gescheiden. Dit is onder het landelijk gemiddelde van 7,5%.
De arbeidsparticipatie in Zeewolde is hoger en de werkloosheid lager dan gemiddeld in Nederland en in Flevoland. De inwoners van Zeewolde werken met name in de Zakelijke dienstverlening (35,6% van de banen).

Als we kijken naar het inkomens- en opleidingsniveau lijken de cijfers vanaf 2014,2015 een trendbreuk op opleidingsniveau en inkomen te laten zien. Tot 2014 stijgt het aandeel hoogopgeleiden en daalt het aandeel laagopgeleiden: vanaf 2014 is dit andersom. Ook neemt vanaf 2012 het aandeel huishoudens met een laag inkomen toe. Tot slot daalt ook het gemiddeld huishoudinkomen uit arbeid. Of hier daadwerkelijk sprake is van een trend dient nader onderzocht te worden.

Earlywarning items
Het aantal kinderen opgroeiend in armoede, een earlywarningindicator voor toekomstig zorggebruik in de diverse domeinen, ligt in Zeewolde lager dan in de referentiegemeenten. Tot 2009 was er een sprake van een daling in het aantal kinderen opgroeiend in armoede, sinds 2010 neemt dit weer toe, net als landelijk, een stijgende lijn te zien. De landelijke monitor sociaal domein geeft ook een beeld van een aantal andere Early Warning indicatoren, die als een voorspeller van toekomstig zorggebruik fungeren. Een daarvan is het aantal voortijdig schoolverlaters (voortgezet onderwijs of MBO). Dit is ongeveer gelijk aan referentiegemeenten (gemeenten < 25.000 inwoners). Sinds 2007 heeft zich wel een aanzienlijke daling voorgedaan in het aantal voortijdige schoolverlaters.

Op diverse kenmerken die iets kunnen zeggen over de kwetsbaarheid van de inwoners ouder dan 18, scoort gemeente Zeewolde beter dan referentiegemeenten. Er is minder sprake van verminderde mobiliteit, eenzaamheid en van twee of meer chronische aandoeningen. Qua ‘samenkracht’ doet Zeewolde het beter: er zijn meer mensen lid van een sportvereniging dan in referentiegemeenten.

Profielen
In het Big Data Dashboard worden de huishoudens van Zeewolde ingedeeld naar profielen. Op basis van een breed scala aan gegevens (over hun woonsituatie, koopgedrag, mediagebruik, leefstijl, participatie etc) vindt een indeling plaats, die een beeld geeft van leeftijd en ‘welbevinden’ (breder dan alleen inkomen). Deze profielen geven de gemeente in eerste instantie vooral achtergrondinformatie over de inwoners. In de toekomst kan deze informatie gebruikt worden bij het aanscherpen van ons beleid. De drie meest voorkomende profielen in Zeewolde zijn (ruim een kwart van de bevolking):

Grote dorpsgezinnen (8,5%)
Grote gezinnen met minimaal 2 a 3 kinderen. De financiële situatie is goed, met minimaal 1 fulltime inkomen. De ouders hebben een middelbare tot hoge opleiding. Vaak woonachtig in een twee-onder-1-kap- woning, in een ruime, rustige buurt. Vaak wat afgelegen zonder voorzieningen in directe nabijheid. Maken daarom vaker gebruik van de auto.

Randstedelijke pubergezinnen (10%)
De ouders zijn tussen de 40 en 55 jaar oud, er zijn 1 tot 3 oudere kinderen (> 5 jr maar vaak al ouder). De ouders zijn middelbaar tot hoog opgeleid en werken fulltime. Het inkomen ligt hoog. School is vaak dichtbij maar overige voorzieningen liggen verder weg. Ze proberen zo comfortabel mogelijk te leven, en zijn gericht op een harmonieus gezin.

Jonge gezinsdynamiek (8,4%)
Jonge gezinnen in opbouwfase. De ouders zijn dertigers, begin veertigers. Vaak 2 kinderen, tussen de 0 en 6 (en als ze ouder zijn maximaal 12). Het inkomen is modaal of iets hoger. De kostwinner werkt meestal fulltime, en partner parttime. Ze wonen in ruimte buurten. School is dichtbij, winkels liggen verderop. Normen en waarden vinden ze belangrijk.

2.2 Beroep op voorzieningen

Wet maatschappelijke ondersteuning
Als we kijken op huishoudenniveau, zien we dat bijna 15% gebruik maakt van een individuele maatwerkvoorziening (Wmo, Jeugdwet of Participatiewet. Dit ligt iets lager ten opzichte van het gemiddelde van gemeenten van met minder dan 25.000 inwoners: 14,8% in Zeewolde vs. 16,0% in referentiegemeenten (Rapportage waarstaatjegemeente deel 1, cijfer gaat alleen over tweede helft 2016).

Over twee jaar kunnen nog geen conclusies worden getrokken over trends noch trendbreuken, maar het is wel opvallend dat het aantal cliënten en het aantal verstrekte voorzieningen iets is afgenomen (totale bevolking 18+ is wel gegroeid (2%). De daling is vooral zichtbaar bij de Hulp bij het huishouden. Verder is een toename te zien bij de Vervoersvoorziening.

Wie zijn de Wmo-cliënten?
7,5% van de huishoudens in Zeewolde gebruikt een Wmo-voorziening (bron: waarstaatjegemeente.nl). Om een beter beeld te krijgen van deze inwoners, is een koppeling gemaakt tussen het Big Data Dashboard en de huishoudens met een Wmo-voorziening. Als we kijken naar de grootste groepen die een beroep doen op de Wmo (en samen ruim 50% van de Wmo-voorzieningen ontvangen), zie we vooral de oudere profielen terug. Dit betreft vooral de groepen die een beroep doen op huishoudelijke voorzieningen en daarbij evt. begeleiding.

Tabel: Beroep op maatwerkvoorziening Wmo: aantal cliënten, % cliënten[9]

Beroep op maatwerkvoorzieningen Wmo	2015	%	2106	%
Begeleiding	144	19,3%	135	18,2%
Hulp bij huishouden	323	43,2%	268	36,1%
Persoonlijke verzorging	11	1,5%	1	0,1%
Rolstoel	122	16,3%	120	16,2%
Verblijf	5	0,7%	0	0,0%
Vervoersvoorziening	460	61,6%	495	66,6%
Woonvoorziening[1]	139	18,6%	135	18,2%
Totaal aantal voorzieningen	**1204**		**1154**	
Totaal aantal cliënten (% tov totale bevolking 18+)	**747**	**4,6%**	**743**	**4,5%**

[1]Opgemerkt moet worden dat het aantal cliënten met een woonvoorziening ligt in werkelijkheid waarschijnlijk lager. Cliënten die een aanpassing in eigendom verstrekt krijgen staan soms abusievelijk nog in het systeem omdat de einddatum niet is ingevuld.

Bejaarde aanleuners (13,3%)
Zelfstandige 75-plussers, vanwege hun leeftijd vaak deels afhankelijk, die hulp krijgen op het moment dat het nodig is. Ze wonen alleen. Kinderen zijn volwassen en de deur uit. De partner is overleden. Hun sociale activiteiten spelen zich vaak af in de buurt.

Samen oud (8,2%):
Minimaal 65 jaar en honkvast. Doen het liefst zoveel mogelijk samen. Een lage opleiding en beneden modaal inkomen. in het huishouden zijn maximaal 2 personen, de woonsituatie is divers (koop/huur, rijtje/twee onder een kap etc).

Modale dorps-huurders (7%)
Dit zijn gezinnen in de leeftijd van 35 tot 45 jaar, met kinderen van 6 tot 12 jaar. Vaak hebben ze een laag opleidingsniveau en een laag tot modaal inkomen. Een relatief groot deel van deze groep zit momenteel zonder baan en zit in de bijstand of werkt parttime.

Oudere apparte-ment-genieters (5,3%): De leeftijd in deze huishoudens is met name 65 jaar en ouder. Zij zijn vaker alleenwonend. Hoger opgeleid, hoger inko-men. Ze leven in comfort en luxe. Zijn betrokken bij de wereld(problematiek) en gaan het gesprek aan over o.a. normen en waarden.

Rijtjes starters (6,1%)
Dit zijn jonge huishou-dens, in hun (eerste) huurwoning van de woningcorporatie. Als er al kinderen zijn, zijn deze nog heel klein (< 5 jaar). Financieel hebben ze het niet breed. De kostwinner heeft niet altijd een fulltime baan. Ze wonen in tussen-woningen, etages of hoekwoningen. Ze hebben goede contacten met familie, vrienden en de buurt.

Modale arbeiders (11%):
Deze groep is 45 tot 60 jaar en heeft geen kinderen of deze zijn al volwassen. Vaak huren ze een rijtjeshuis en hebben een laag opleidings-niveau en een laag tot modaal inkomen. Het zijn hardwerkende arbeiders-gezinnen, hoewel de kostwinner ook vaak thuis zit door arbeidsongeschiktheid of bezuinigingen. Ze hebben geen goed gevulde bank-rekening, maar redden zich samen goed.

Jeugdwet

In onderstaande tabel staat het beroep op de soort hulp vanuit de Jeugdwet[19].

Soorten ondersteuning Jeugdwet*	2015	%	2016	%
JOH & LVB (ambulant)**	143	24%		
JOH (ambulant)			51	7%
LVB (ambulant)			149	20%
GGZ (ambulant)*	309	53%	432	58%
JB/JR (ambulant)	86	15%	60	8%
Residentieel (JOH + LVB)	19	3%	23	3%
Pleegzorg	24	4%	34	5%
Jeugdzorg+	3	1%	2	0%

* de bronbestanden voor de clientgegevens uit 2016 zijn meer compleet dan die uit 2015; aangezien veel cliënten op basis van overgangsrecht uit de voormalige AWBZ ''zorgrecht'' hadden en niet alle aanbieders dit goed richting gemeenten konden ontsluiten.

** In 2015 is het onderscheid tussen LVB en Jeugd- & opvoedhulp niet gemaakt

De stijging ten opzichte van 2015 is te verklaren uit het feit dat de automatisering (registratie en data-aanlevering) is verbeterd waardoor er nu een compleet beeld is van welke zorgvormen de Zeewoldense jeugd gebruik maakt.

Wie zijn de Jeugdhulp-cliënten?

5,3% van de huishoudens heeft een voorziening in het kader van de Jeugdwet (bron: waarstaatjegemeente.nl). Ook hier is, net als bij de Wmo, een koppeling gemaakt tussen de profielen van de bevolking en de huishoudens met een jeugdwetvoorziening. Hieronder staande profielen van de grootste groepen van die huishoudens die een beroep doen op ondersteuning vanuit de Jeugdwet (en samen ruim 60% van de Jeugd-voorzieningen ontvangen). Deze profielinformatie kan helpen om in de toekomst het beleid, activiteiten en voorlichting mogelijk gerichter in te zetten.

Jonge gezinsdynamiek (11,5%)
Jonge gezinnen in opbouwfase. De ouders zijn dertigers, begin veertigers. Vaak 2 kinderen, tussen de 0 en 6 (en maximaal 12). Het inkomen is modaal of iets hoger. De kostwinner werkt meestal fulltime, en partner parttime. Ze wonen in ruime buurten. Normen en waarden vinden ze belangrijk.

Randstedelijke pubergezinnen (26,5%)
De ouders zijn tussen de 40 en 55 jaar oud, er zijn 1 tot 3 oudere kinderen (> 5 jr maar vaak al ouder). De ouders zijn middelbaar tot hoog opgeleid en werken fulltime. Het inkomen ligt hoog. School is vaak dichtbij maar overige voorzieningen liggen verder weg. Ze proberen zo comfortabel mogelijk te leven, en zijn gericht op een harmonieus gezin..

Modale dorpshuurders (9,4%)
Dit zijn gezinnen in de leeftijd van 35 tot 45 jaar, met kinderen van 6 tot 12 jaar. Vaak wonen ze in een gehuurde rijtjeswoning in naoorlogse wijken en hebben een laag opleidingsniveau en een laag tot modaal inkomen. Een relatief groot deel van deze groep zit momenteel zonder baan en zit in de bijstand of werkt parttime.

Grote dorpsgezinnen (12,8%)
Grote gezinnen met minimaal 2 a 3 kinderen. De financiële situatie is goed, met minimaal 1 fulltime inkomen. De ouders hebben een middelbare tot hoge opleiding. Vaak woonachtig in een twee-onder-1-kap-woning, in een ruime, rustige buurt. Vaak wat afgelegen zonder voorzieningen in directe nabijheid. Maken daarom vaker gebruik van de auto.

Participatiewet

Het klantenbestand van de SDV is in 2016 in totaal relatief iets meer gestegen (8%) dan landelijk gemiddeld (6,5%). Voor Zeewolde is de bestandsgroei gelijk aan het landelijk gemiddelde. Het aandeel uitstroom naar werk in de totale uitstroom wijkt niet af van het gemiddelde van de Benchmark van Divosa (benchmark van sociale diensten).

Er blijft in de jaren 2015 en 2016 een stijgende trend zichtbaar in het aantal bijstandsgerechtigden. Opvallend is dat het aantal inwoners met bijstand tot AOW-gerechtigde leeftijd iets lager ligt dan referentiegemeenten (< 25.000 inwoners), maar het aantal bijstandsgerechtigden vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd hoger is dan in referentiegemeenten.

Wie zijn de Participatiewet-cliënten?

3,8% van de huishoudens in Zeewolde heeft een voorziening in het kader van de Participatiewet. Ook voor de Participatiewet is een koppeling gemaakt tussen de profielen uit het Big Data Dashboard en de huishoudens die een beroep doen op de Participatiewet. Onderstaande profielen ontvangen samen ruim 50% van de alle Participatiewet-verstrekkingen.

	2015	2106
Beroep op inkomensvoorzieningen:[12]		
- Aantal uitkeringen	253	263
- Overige uitkeringen voor levensonderhoud (IOAW, IOAZ, BBZ)	17	23
Beroep op bijzondere bijstand (cliënten met en zonder inkomensvoorziening[12]	n.b	343
Re-integratietrajecten (aantal uitkeringsgerechtigden)[12]		
- Participeert naar vermogen	n.b.	39
- In een traject naar economische zelfstandigheid	n.b.	177
- In een traject naar maatschappelijke zelfstandigheid	n.b.	107
- Overig traject (re-integratie of voorbereidingstraject)	n.b.	0
Inwoners met indicatie voor (of werkzaam in?) sociale werkvoorziening[14]	n.b.	21

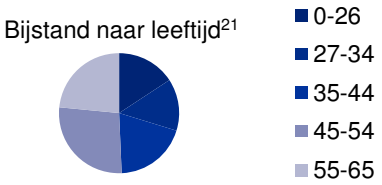

Modale arbeiders (16,5%)
Deze groep is 45 tot 60 jaar en heeft geen kinderen of deze zijn al volwassen. Vaak huren ze een rijtjeshuis en hebben een laag opleidingsniveau en een laag tot modaal inkomen. Het zijn hardwerkende arbeidersgezinnen, hoewel de kostwinner ook vaak thuis zit door arbeidsongeschiktheid of bezuinigingen. Ze hebben geen goed gevulde bankrekening, maar redden zich samen goed.

Modale dorpshuurders (22,3%)
Dit zijn gezinnen in de leeftijd van 35 tot 45 jaar, met kinderen van 6 tot 12 jaar. Vaak wonen ze in een gehuurde rijtjeswoning in naoorlogse wijken en hebben een laag opleidingsniveau en een laag tot modaal inkomen. Een relatief groot deel van deze groep zit momenteel zonder baan en zit in de bijstand of werkt parttime.

Rijtjes starters (18,6%)
Dit zijn jonge huishoudens, in hun (eerste) huurwoning van de woningcorporatie. Als er al kinderen zijn, zijn deze nog heel klein (< 5 jaar). Financieel hebben ze het niet breed. De kostwinner heeft niet altijd een fulltime baan. De buurt is redelijk. Ze wonen in tussenwoningen, etages of hoekwoningen. Ze hebben goede contacten met familie, vrienden en de buurt..

3. Bevorderen zelfredzaamheid

Bevolking

% ouderen (75+) dat zelfstandig woont	100% (2016) [1]
% ouderen (65+) met regie over eigen leven:	88% (2016) [6]
Bijstandsdichtheid:	2% (2015) [1]
Instroom in bijstand:	130 (2016)[18]
- waarvan 0 - 26 jaar	29%[12]
- waarvan 27 - 44 jaar	36%[12]
- waarvan 45 jaar en ouder	35%[12]
Uitstroom uit bijstand:	97 (2016)[18]

In- en uitstroom bijstand per 1.000 inwoners[12]

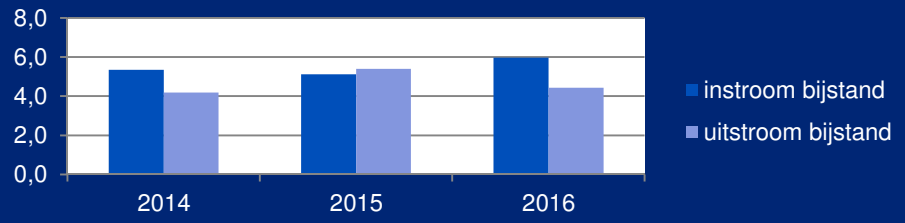

Wmo

83% van de cliënten kan zich door de ondersteuning beter redden (2016)[2]

82% heeft door de ondersteuning een betere kwaliteit van leven (2016)[2]

59% clienten van de clienten heeft het gevoel regie op het eigen leven te voeren (2016)[15]

Jeugd

68% weet dankzij de hulp een beetje of veel beter wat hij/zij wil (2016)[20]

66% kan door de hulp beter zijn/haar problemen oplossen (2016)[20]

Participatiewet

Preventiequote	36% (2016)[18]
Uitstroom uit bijstand	97 (2016)[18]
- w.v. naar werk	37% (2016)[18]
Aanmeldingen schuldhulp	233 (2016)[11]
Uitstroom schuldhulp	220 (2016)[11]
Lopende schuldhulptrajecten	94 (ultimo 2016)[11]

In dit deel gaan we in op de bevordering van zelfredzaamheid. De algemene definitie van 'zelfredzaamheid' is het vermogen van iemand om voor zichzelf te zorgen. Men kan eigen problemen oplossen en gaat zelfstandig door het leven, ofwel weet zichzelf te redden.

3.1 Inwoners

Hoe zelfredzaam is de bevolking van Zeewolde? Dit hangt sterk samen met het fysieke en psychische welbevinden. Uit de gegevens op waarstaatjegemeente[21] blijkt het volgende:

- 99,5% van de ouderen (75+) in Zeewolde woonde in 2016 zelfstandig. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde (92,2%), en wordt wellicht veroorzaakt door de afwezigheid van verpleeghuisvoorzieningen in Zeewolde. Het is mogelijk dat een deel van deze ouderen verpleeghuiszorg in de thuissituatie ontvangen via een VPT (volledig pakket thuis), MPT (modulair pakket thuis) of PGB (persoonsgebonden budget). Meer dan de helft van de inwoners van Zeewolde met een indicatie voor de Langdurige Zorg (Wlz) verzilvert deze in de thuissituatie (via VPT, MPT of PGB). Dit is hoger dan gemiddeld in Nederland, waar eenderde van de inwoners met een Wlz-indicatie deze thuis gebruiken. Dat betreft cijfers uit 2015 voor alle Wlz-geindiceerden (dus niet alleen ouderen).
- Met name vanaf een jaar of 80 geven aanzienlijk meer mensen aan geen regie over het eigen leven te kunnen voeren (21% bij inwoners 80+, bron: GGD Gezondheidsmonitor[6]).
- Opvallend is dat het % mensen met een chronische ziekte of langdurige aandiening aanzienlijk lager is in Zeewolde (en de rest van Flevoland) dan in Ermelo en Harderwijk (en de rest van Noordoost-Gelderland). In Zeewolde betreft het ruim eenderde van de volwassenen, in de andere twee gemeenten bijna tweederde. Beide cijfers komen uit de Gezondheidsmonitor van resp. GGD Flevoland en GGD NOG. Vanwaar dit aanzienlijke verschil is onduidelijk, mogelijk zijn er verschillen geweest in uitvragen of analyses tussen beide GGD'en, maar het versterkt de kanttekening dat cijfers voorzichtig moeten worden geïnterpreteerd en met andere vergeleken.

Over jeugdigen in Zeewolde geeft de Flemovo aan:[5]

- Bewegen verlaagt het risico op een aantal chronische aandoeningen, ruim 8 op de 10 jongeren in Zeewolde geeft aan te sporten. 79% van de leerlingen beweegt minstens 2 uur per week.
- Bijna 9 op de 10 jongeren ervaart zijn/haar gezondheid als goed, dat ligt iets boven het gemiddelde in Flevoland.
- Jongeren in Flevoland zijn bovengemiddeld weerbaar (98% t.o.v. 93% in Flevoland/Nederland); het aandeel jongeren met risico op een psychosociaal probleem ligt iets lager dan gemiddeld in Nederland.

3.2 Wmo

Zelfredzaamheid vanuit de Wmo gaat om: *'in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke dagelijkse levensrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden'. Ondersteuning bij algemene dagelijkse levensverrichtingen gaat meestal om de ondersteuning en begeleiding bij het laten uitvoeren van deze 'algemene dagelijkse levensverrichtingen' zoals een aansporing om onder de douche te gaan. Ondersteuning bij het voeren van een gestructureerd huishouden omvat bijvoorbeeld hulp bij het aanbrengen van structuur in het huishouden, hulp bij het leren om zelfstandig te wonen of hulp bij contacten met officiële instanties.'* (wettekst Wmo) Leidt de ondersteuning tot grotere zelfredzaamheid? Uit het clientervaringsonderzoek Wmo, blijkt dat 83%[2] van de Wmo-clienten in Zeewolde het door de ondersteuning beter zelf redt. Op EHZ-niveau is verder bekend dat 59% vindt dat ze hun leven kunnen indelen op grond van wat voor hen belangrijk is en 34% dit gevoel deels heeft[15] (bron: kwaliteitscontrole Wmo).

3.3 Jeugd

In het jeugdbeleid is geen expliciete doelstelling opgenomen over zelfredzaamheid, maar de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek Jeugd geven wel een (indicatief) beeld. Er zijn vragen gesteld over het effect van de hulp op de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid. Zeewolde wijkt bij het effect op de zelfstandigheid niet af van de referentiegemeenten: 68% geeft aan (een beetje of veel) beter te weten wat hij/zij wil en 76% geeft aan vaker te zeggen wat hij/zij nodig heeft. Door de hulp kunnen respondenten beter hun problemen oplossen (66%), en beter voor zichzelf opkomen (65%). Ook deze percentages komen overeen met de referentiegemeenten. 81% geeft verder aan dat beslissingen over de hulp altijd/vaak samen worden genomen; 73% geeft aan dat er (een beetje) beter naar ouder en kind wordt geluisterd.

3.4 Participatiewet

Het bevorderen van zelfredzaamheid binnen de Participatiewet komt tot uiting in de doelstelling om zoveel mogelijk mensen – al dan niet met een arbeidsbeperking – op eigen kracht aan het werk te helpen en te houden. Met de ondersteuning vanuit de Participatiewet beogen we de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. Voor wie (nog) niet kan werken, is participatie naar vermogen aan de orde, bijvoorbeeld via maatschappelijke betrokkenheid. Maatschappelijke betrokkenheid meten wij af aan de verschillende niveaus van participatie van de doelgroep met een bijstandsuitkering (langs de zogenaamde participatieladder). Daarbij zien wij graag dat – als gevolg van de ondersteuningsmogelijkheden die de Participatiewet biedt – de minst actieve doelgroepen steeds kleiner worden. In navolgende grafiek is de ontwikkeling van de participatie van de doelgroep bijstandsgerechtigden op meerdere peildata in 2015 en 2016 weergegeven:
Ontwikkeling maatschappelijke participatie doelgroep bijstandsgerechtigden gemeente Zeewolde. Bron: SDV.

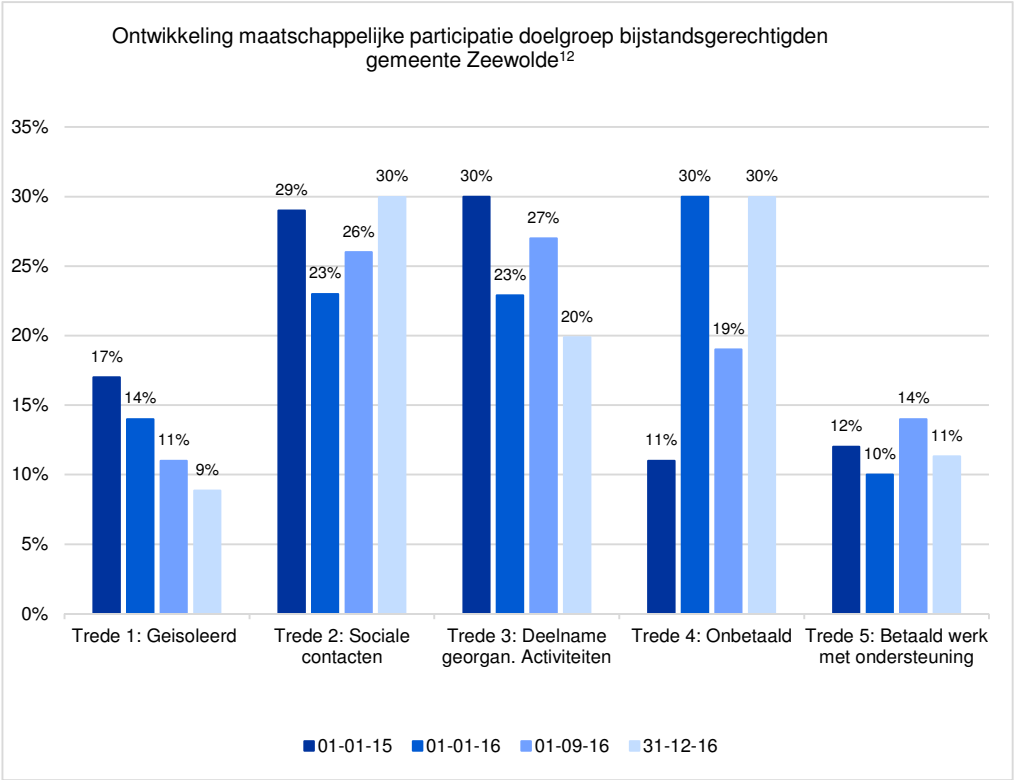

Op basis van de gemeten maatschappelijke participatie van de doelgroep, is een positieve ontwikkeling te zien. De doelgroep die geïsoleerd leeft, is ten opzichte van 1 januari 2015 fors afgenomen. Ook gedurende 2016 is het aandeel van deze groep verder gedaald. De ontwikkeling van het aantal mensen dat onbetaald werk doet (trede 4) stemt ook positief. Mogelijk kan een deel van deze doelgroep op termijn de overstap maken naar betaald werk (met ondersteuning), waardoor zij zelfstandig in (een deel van) hun inkomen kunnen voorzien.

4. Bevorderen participatie

Bevolking

% inwoners voelt verantwoordelijkheid voor buurt:	17% (2015)[10]
% (zeer) ernstig eenzame inwoners (19-65 jr.):	9% (2016)[6]
% (zeer) ernstig eenzame inwoners (65+)	9% (2016)[6]
Van de inwoners die matig tot zeer ernstig eenzaam zijn:	
- emotioneel eenzaam	34% (2016)[6]
- sociaal eenzaam	41% (2016)[6]
% inwoners dat vrijwilligerswerk doet (leeftijd 19+):	38% (2016)[6]
Werkzame beroepsbevolking:	12.000 (2016) [1]
% werkloze jongeren:	1,3% (2015) [1]

Wmo

18% van de cliënten verleent zelf mantelzorg* (2016)[15]

46% van de cliënten doet vrijwilligerswerk (2016)[15]

73% van de clienten is tevreden over sociale contacten (2016)[15]

81% van de clienten kan door de ondersteuning beter de dingen die hij of zij wil (2016)[2]

Jeugd

Door de hulp gaat het (een beetje/veel) beter (met mijn kind) op school, werk of dagbesteding 72% (2016)[20]

Door de hulp besteed ik mijn / mijn kind zijn/haar vrije tijd beter (een beetje/veel) 42% (2016)[20]

Beslissingen over de hulp worden samen met mij genomen (vaak/altijd) 81% (2016)[20]

Participatiewet

Aantal actieve (re-integratie)trajecten
250 (1-1-2016)[18]
329 (31-12-2016)[18]

*Bij de vraagstelling naar Wmo-clienten die zelf mantelzorg verlenen, is geen nadere eenduidige definitie van mantelzorg gebruikt

In dit deel gaan we in op het bevorderen van participatie, het meedoen in de samenleving. Actief meedoen in de samenleving (betaald werk of vrijwilligerswerk, het volgen van een opleiding of anderszins) maakt mensen gezond en andersom. Werk, inkomen en opleiding zijn de factoren die de sociaaleconomische status bepalen en hebben direct te maken met gezondheidsachterstanden: hoe lager de sociaaleconomische status, hoe meer kans op de meest voorkomende gezondheidsproblemen. Ook het sociale netwerk beïnvloedt gedrag, gevoel van veiligheid en gezondheid.

4.1 Inwoners

De GGD Gezondheidsmonitor[6] levert gegevens over deelname aan de samenleving, en over eenzaamheid / sociale uitsluiting. Van de bevraagde volwassenen geeft 69% aan dat zij betaald werk hebben (relatief hoog in vergelijking met de andere gemeenten in Flevoland). Ook geeft 38% aan dat zij aan vrijwilligerswerk doen.
Van de inwoners voelt 35% zich matig, en 9% zich (zeer)ernstig eenzaam. Vrouwen scoren iets hoger dan mannen. Als we naar leeftijd kijken zien we het percentage inwoners dat zich 'matig eenzaam' voelt sterk oplopen. Ook is gevraagd naar sociale uitsluiting: dit speelt bij 11% enigszins tot sterk[6].
Deelname aan de samenleving lidmaatschap van sportverenigingen ligt in Zeewolde (31%) hoger in vergelijking met andere 'weinig stedelijke gebieden' (29,3%) en hoger dan het Nederlandse gemiddelde (25,3%)[6].

4.2 Wmo

De ondersteuning vanuit de Wmo is er onder andere op gericht om de participatie van de inwoner te bevorderen: deelname aan sociale en maatschappelijke activiteiten weer mogelijk maken. In de Kwaliteitscontroles (huisbezoeken bij de cliënt) is hiernaar gevraagd: 70% van de respondenten kan met verkregen ondersteuning meedoen in de samenleving, 22% kan dit deels en 8% geeft aan dit niet te kunnen[15]. Als de ondersteuning zou wegvallen, zouden volgens respondenten de volgende dingen gebeuren: isolement, verslechtering zelfzorg/zelfstandigheid, overbelasting mantelzorger, terugvallen oude verslaving/schulden, verhoging stress, instabiliteit, inactiviteit, vervuiling huis, verslechtering emotionele staat. De respondenten geven aan dat ze de volgende zaken missen[15]:

- Vrije tijd: activiteiten voor jongeren met een beperking, begeleiding bij zwemmen voor mensen met een lichamelijke beperking, bootreisje
- Hulp bij vinden van werk,
- Ondersteuning bij zware klussen thuis
- Ondersteuning voor kinderen bij depressie ouder
- Bellen met begeleider in avond of weekend
- Begrip voor mensen met visuele beperking
- Helder overzicht met informatie over alle loketten gemeente en hulpinstanties
- Woningen
- Hulphond, levenscoach
- Betere communicatie/beschikbaarheid over (ophalen van) mantelzorgcompliment.

De participatiegedachte zien we ook terug in het traject van ondersteuning. Bij cliënten met een In Natura voorziening (ZIN) heeft 91% van de respondenten samen met de begeleider een begeleidingsplan opgesteld. Van hen geeft 91% aan dat er goed is geluisterd. Voor 88% is het duidelijk welk doelen er zijn gesteld. Wijzigingen worden meestal in overleg met de cliënt doorgevoerd (89%)[15].

4.3 Jeugd

Binnen het Ondersteuningshuis en in het lokale ondersteuningsnetwerk wordt de verbinding gezocht tussen de velden Jeugd, Wmo en Participatie. Zo begeleidt het Straathoekwerk bijvoorbeeld jongeren bij het contact met organisaties omtrent Participatie en Wmo en biedt De Basisz stage- en dagbestedingsplekken aan. Hiermee begeleiden ze jongeren ook richting betaalde arbeid.

4.4 Participatiewet

Vanuit de Participatiewet vindt begeleiding plaats naar (beschut) werk of naar maatschappelijke activiteiten. Voor de doelgroep die (nog) niet in staat is om met (on)betaald werk deel te nemen aan de samenleving, is maatschappelijke betrokkenheid belangrijk. Maatschappelijke betrokkenheid meten we af aan de verschillende niveaus van participatie van de doelgroep met een bijstandsuitkering langs de zogenaamde participatieladder. Zie ook grafiek in paragraaf 3.4.

Zeewolde kent een grotere instroom in de bijstand dan uitstroom. De SDV geeft daar in haar jaarstukken de volgende redenen voor[18]:

- slechte situatie op de arbeidsmarkt waardoor de instroom hoog was en de uitstroom naar werk werd bemoeilijkt;
- de sterk toegenomen instroom van statushouders als gevolg van rijksbeleid en daaruit volgende taakstellingen voor de gemeenten;
- versobering sociale verzekeringswetgeving afgelopen jaren, zoals inkorting duur WW met 12 maanden, afschaffen Wajong en Wsw, en ophogen AOW-gerechtigde leeftijd. De Sociale Dienst Veluwerand verwacht dat aantal bijstandontvangers zal toenemen alsmede aanspraak op de bijzondere bijstand en minimaregelingen.

De SDV heeft een analyse gemaakt van het bestand en daarbij de aantallen uitkeringen op grond van de twee laatste factoren afgezonderd van het reguliere bestand. Daaruit bleek dat het bestand t.o.v. de beginsituatie in 2015 in de gemeente Zeewolde met plm 6% is gedaald. Het aandeel uitstroom naar werk in totale uitstroom wijkt niet af van gemiddelde in van benchmark van Divosa (landelijke benchmark voor aangesloten sociale diensten).

In voorgaande jaren laat de ontwikkeling van het Participatiebudget een dalende trend zien. Tegelijkertijd is in deze periode het aantal bijstandsgerechtigden fors toegenomen. Dit heeft tot gevolg dat het gemiddelde Participatiebudget per bijstandsgerechtigde in dezelfde periode behoorlijk is afgenomen.[18]

Begeleiding naar (beschut) werk:
De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is een regeling voor mensen die als gevolg van een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Op 31 december 2016 werkten er 16 inwoners uit Zeewolde bij Concern voor Werk, 4 inwoners bij Inclusief Groep/Proson en 1 inwoner bij Amfors.

Beschut werken is een voorziening voor mensen die (nog) niet in een reguliere baan kunnen werken, ook niet met extra begeleiding en ondersteuning, maar uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden, mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben[2]. De Inclusief Groep (Ermelo en Harderwijk) en Concern voor Werk (Zeewolde) hebben voor de gemeenten een voorstel uitgewerkt voor de wijze waarop zij gemeenten kunnen ondersteunen bij het organiseren van beschut werkplekken. De taakstelling beschut werk voor Zeewolde is vastgesteld op 2 werkplekken eind 2017 en 3 werkplekken eind 2018.

In het sociaal akkoord 2013 hebben kabinet en sociale partners afgesproken dat er extra banen worden gecreëerd voor mensen met een arbeidsbeperking (mensen uit de doelgroep van de Participatiewet die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen). Zij worden opgenomen in het zogenaamde doelgroepenregister bij het UWV. Eind 2016 zijn er 59 Zeewoldenaren opgenomen in dit register.

Inkomensondersteuning
In 2016 was er (SDV-breed) sprake van een toenemend beroep op individuele bijzondere bijstand, door een stijging van het cliëntenbestand en toename van het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand voor de kosten van bewindvoering, leenbijstand en overbruggings-uitkeringen. De stijging van de bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten verklaart de Sociale Dienst Veluwerand vanuit een toename van het aantal cliënten met een schuldenprobleem, en toename van het aantal cliënten met een (psychische) beperking. De stijging van kosten voor bijzondere bijstand voor bewindvoering is een landelijke trend nauwelijks beïnvloedbaar. De toename van leenbijstand en overbruggingsuitkeringen wordt door de Sociale Dienst Veluwerand verklaard door een toename van het aantal te huisvesten statushouders[18].

[2] Het gaat om mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking zoveel (structurele) begeleiding of aanpassing van de werkplek nodig hebben, dat niet van een werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt. Ook niet met extra voorzieningen van gemeente of UWV. Dit onderscheidt de doelgroep beschut werk van de doelgroep voor de banenafspraak (zie verder).

5. Meer ondersteuning vanuit het eigen netwerk

Bevolking

% mantelzorgers* (19+):	17% (2016)[6]
van wie zwaar belast:	16% (2016)[6]
% mantelzorgers* (65+):	16% (2016)[6]
waarvan tamelijk zwaar tot overbelast:	25% (2016)[6]
% inwoners (65+) dat mantelzorg ontvangt	*niet beschikbaar*

Aantal mantelzorgers per 1.000 inwoners [6, 7, 8]

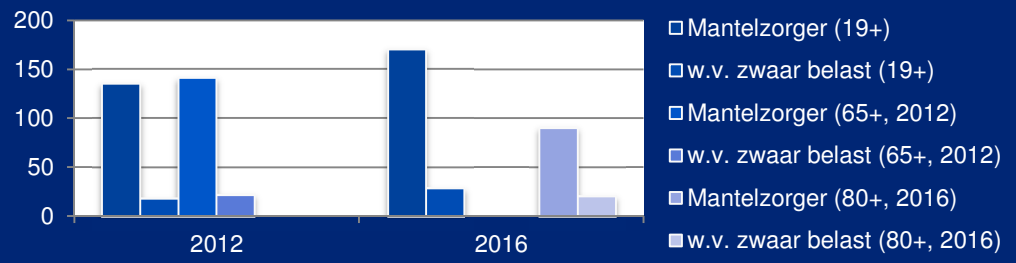

Wmo

% cliënten dat tevreden is over oplossing in eigen netwerk
79% (2016)[15]

% cliënten met mantelzorg
88% (2016)[15]

Jeugd

Vanuit het Ondersteuningshuis wordt de verbinding met voorliggende en algemene voorzieningen gemaakt.
Vanaf 2018 komen hier ook gegevens over beschikbaar.

Participatiewet

Er wordt gezocht naar een vorm om de ondersteuning vanuit het eigen netwerk binnen de uitvoering van de Participatiewet weer te geven, bijvoorbeeld kwalitatief (verhalend).

In dit deel gaan we in op de inzet van het eigen netwerk, en de ondersteuning van dit eigen netwerk. De transformatie van het sociaal domein is er op gericht om, waar mogelijk, informele zorg van eigen familieleden en vrienden te bevorderen. Daarbij wordt erkend dat het voor veel mensen nog een drempel is om elkaar om hulp te vragen, dan wel om hulp aan te bieden. Dit behelst een cultuurverandering, een omslag die zeker nog jaren gaat duren. En omdat het om informele ondersteuning en zorg gaat, is de beschikbare informatie nog beperkt.

5.1 Inwoners

Voor de bevolking van Zeewolde zijn er via de GGD Gezondheidsmonitor gegevens beschikbaar over mantelzorg. Zo'n 17% van de inwoners is mantelzorger (langer dan 3 maanden of meer dan 8 uur per week). Het % vrouwelijke mantelzorgers ligt op 18%, voor mannen ligt dit op 11%. Van de mantelzorgers geeft 16% aan overbelast te zijn. Voor 80-plussers ligt dit op 23%. De schatting is dat het werkelijke aantal mantelzorgers nog iets hoger ligt, omdat sommige mensen zichzelf ondanks de zorg die ze verlenen zich niet als mantelzorger beschouwen[6].

5.2 Wmo

Voor gegevens over de inzet van informele zorg in de vorm van mantelzorg, grijpen we een onderzoek onder mantelzorgers uit 2013 aan. Hieronder zijn een enkele resultaten uit het onderzoek weergegeven.

Algemene kenmerken van het mantelzorgen[24]

De grootste groep mantelzorgers (53%) geeft langer dan 5 jaar hulp of zorg aan een naaste. De meeste (27%) geven gemiddeld 25 uur of meer zorg of hulp per week. De meest voorkomende vorm van hulp is vervoer en begeleiden bij bezoeken.

20% van de mantelzorgers geeft aan dat zij de zorg voor hun zorgvrager delen met een andere mantelzorger. Het overgrote deel van de mantelzorgers (70%) kan terugvallen op een ander. Voor de referentiegroep is dit 74%.

Motieven, participatie en eenzaamheid[24]

89% van de mantelzorgers verleent de zorg vooral vanuit liefde en genegenheid, 17% ervaart 'vaak' beperkingen bij het ontmoeten van vrienden, familie en kennissen. Ongeveer 4% van de mantelzorgers in Zeewolde geeft aan zich 'vaak' eenzaam te voelen.

5.3 Jeugd

In de Jeugdnota staat dit doel als volgt omschreven: betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

In Zeewolde wordt veel waarde gehecht aan het eigen netwerk. Als gemeente willen we de samenwerking en benutting van het eigen netwerk stimuleren. Hier zullen wij steeds meer op inzetten, ook bij de transformatieopdracht. Vanaf 2017 is al een grotere inzet van netwerkoverleggen met het gezin en betrokken hulpverlening ingezet. Vanaf januari 2018 zal een nieuw toegangsmodel in werking treden waarbij het gebruik van het eigen netwerk meer op de voorgrond komt en is verwerkt in de werkprocessen van het Ondersteuningshuis.

5.4 Participatiewet

Op het individuele cliëntniveau was in 2016 nog geen nadrukkelijk beleid op inzet van het eigen netwerk bij het oplossen van mogelijke problemen. Wat wel al beleid is, is de inzet van het 'lokale' werkgeversnetwerk bij de re-integratie van cliënten. Externe accountmanagers, bemiddelaars en participatiecoaches werken gezamenlijk in een klantenteam (team Z) aan het begeleiden van zoveel mogelijk mensen naar werk. Accountmanagers halen vacatures binnen. In Zeewolde zijn in 2016 93 vacatures bij lokale werkgevers opgehaald door accountmanagers. Op 39 van deze vacatures zijn cliënten van de SDV geplaatst, waarvan 16 op een proefplaatsing. Bij 11 vacatures zijn geen voorgestelde kandidaten geplaatst.[18]

De match tussen inwoner en werkplek vraagt creativiteit en eerlijkheid over verwachtingen naar zowel werkgevers als de potentiele werknemer. Het gaat vaak om mensen die al vaker de deksel op de neus hebben gehad en/of ook op andere leefgebieden belemmeringen hebben die eerst aangepakt moeten worden. Het overgrote merendeel van de cliënten heeft geen startkwalificatie of heeft een opleiding of MBO-niveau 2of 3 afgerond. Er wordt dan ook regelmatig gewerkt met proefplaatsingen of werkervaringsplekken. Er zijn in 2016 16 werkervaringsplekken en 3 leerwerkplekken gerealiseerd[18].

In hoeverre een plaatsing structureel is of wordt ('duurzaam' is), wordt niet geregistreerd. Vanuit de praktijk wordt aangegeven dat meer dan een kwart van de matches uitmondt in een duurzame werkplek.

6. Beweging naar lichtere vorm van ondersteuning

Wmo

Aantal openstaande maatwerkvoorzieningen (2016) [9]

Begeleiding	135
Hulp bij het Huishouden	268
Woonvoorziening	120
Rolstoel	495
Vervoersvoorziening	135

Jeugd

% van totaal Jeugdhulptrajecten (2016)[21]:

Jeugdhulp zonder verblijf	71%
Jeugdhulp met verblijf	20%
Jeugdbescherming totaal	9%
- w.v. Ondertoezichtstelling	4%
- w.v. Voogdij	4%
Jeugdreclassering	-

Participatiewet

Preventiequote (% geen toekenning uitkering t.o.v. totaal aantal meldingen)

36% (2016)[18]

In dit deel schetsen we een beeld van de beoogde verschuiving van zwaardere vormen van ondersteuning naar lichtere vormen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat een verschuiving naar lichtere ondersteuningsvormen in plaats van individuele hulptrajecten is moeilijk in kaart is te brengen. Het aantal cliënten in een hulptraject is wel te volgen maar de lichtere vormen van ondersteuning vinden op veel verschillende plekken plaats (maatschappelijk werk, welzijnswerk, maatschappelijke- en vrijwilligersorganisaties). De administratieve lasten bij deze vormen van ondersteuning worden zo laag mogelijk gehouden. Daarnaast kan pas op langere termijn worden beoordeeld of er daadwerkelijk een verschuiving heeft plaatsgevonden naar lichtere hulp, of dat er sprake is van vertraging van inzet van zwaardere hulp waarbij de problematiek alleen maar verergerd is. Ook kan eventueel niet-bereik nog een rol spelen.

6.1 Wmo

In hoeverre er sprake is van een verschuiving van zwaardere naar een lichtere vorm van ondersteuning kan pas over enkele jaren duidelijk worden.
Als een inwoner zich meldt bij de gemeente, wordt gedurende een periode van maximaal zes weken eerst samen met de inwoner gekeken naar de persoonlijke situatie oplossingen en gebruik van voorliggende of algemene voorzieningen. Daarna kan een aanvraag worden ingediend om in aanmerking te komen voor een individuele maatwerkvoorziening. Van de 100 meldingen worden er 30 ‘opgelost’ door inzet van deze algemene voorzieningen of eigen netwerk[9].
Als een inwoners beroep doet op ondersteuning van de Wmo, wordt dit altijd toegekend voor een maximale periode. Zodoende is er altijd een herbeoordeling van noodzaak van de voorziening.
Uit het cliëntervaringsonderzoek Wmo blijkt dat 78% van de clienten zich serieus genomen voelde in het gesprek met de gemeente en bij 76% de medewerkers en clienten in het gesprek samen naar oplossingen hebben gezocht.

Cliënten die ondersteuning ontvangen zijn gevraagd naar hun ervaringen met op- of afschaling van hulp: Bij de kwaliteitscontroles bij cliënten met begeleiding en/of hulp bij het huishouden (ZIN) geeft 5% aan, dan hun begeleiding naar aanleiding van een evaluatie leidde tot afbouw van uren. Bij cliënten met begeleiding (PGB) leidde de evaluatie bij niemand tot afbouw van uren. Evenmin bij cliënten die aan dagbesteding deelnamen.[15]

Bij Algemeen Maatschappelijk Werk van MDF[11] was net als voorgaande jaren psychosociale problematiek het meest voorkomende probleem. Daarnaast hadden veel cliënten hulpvragen over financiën en huisvesting of ondervonden problemen in relatie met hun partner of in de opvoeding. De laatste járen valt op dat bij cliënten van het AMW steeds vaker sprake is van meervoudige problematiek en er dus meer hulpvragen per dossier zijn. Materiële en immateriële problematiek zijn daarbij vaak met elkaar verweven. Het aantal mensen met een psychiatrische problematiek of met een licht verstandelijke beperking dat hulp zoekt in de eerste lijn neemt toe. Het betreft hulpvragen die betrekking hebben op eenzaamheid, depressie, suïcidale gedachten, angsten, etc. Er was een toename van cliënten met een verblijfsstatus. Deze hulpvragen vergen soms specifieke deskundigheid. Net als vorig jaar, waren er opnieuw veel cliënten met relatiemoeilijkheden, vechtscheidingen (problemen met omgangsregelingen) en huiselijk geweld.
De 5 meest voorkomende problematieken (percentage)[11]:

- Psychosociale problematiek 19%
- Schulden 16%
- Partnerrelatie 15%
- Huisvesting 9%
- Opvoeding 8%

6.2 Jeugd

In het jeugdbeleid staat de verwachting opgenomen, dat gemeenten door intensivering van de preventie en ambulante jeugdhulp (die zich tot nu onvoldoende heeft ontwikkeld) complexere (en duurdere) hulp kunnen voorkomen’.

In het Cliëntervaringonderzoek geeft 76% van de ouders en jeugdigen aan goed te worden geholpen bij vragen en problemen. 76% kan de hulp krijgen die hij/zij of zijn/haar kind nodig heeft.[20]

De aansluiting tussen ondersteuning vanuit de Jeugdwet en de algemene voorzieningen / sociale basisinfrastructuur is steeds beter en wordt gestimuleerd wordt door de gemeente. Mede door de werkwijze van het Ondersteuningshuis en de casemanagers jeugd komt er meer overzicht in zaken en kan de best passende zorg ingezet worden. Contact met -en tussen- organisaties kan snel worden gelegd.
Het is nog vroeg om voor deze doelstelling al de eerste resultaten te zien, maar in het jaarverslag 2016 van SamenVeilig is in ieder geval een afname van dwang en een toename van drang te zien. Een specifieke preventieve voorziening die nu wordt ingezet betreft ‘Bouw!’: een wetenschappelijk bewezen effectief, computergestuurd interventieprogramma waarmee leesproblemen bij risicoleerlingen in groep 2 t/m 4 kunnen worden voorkomen. De preventieve inzet van dit programma op alle scholen in Zeewolde voorkomt onnodige doorverwijzing

naar (vergoede) dyslexiezorg, hetgeen ook al merkbaar is in de kosten voor vergoede dyslexiezorg.

Tot slot: voor het beleidsterrein Jeugd krijgt dit doel zijn uitwerking in het project ‘Zorglandschap’, een samenwerking van gemeenten in Flevoland, met als doel de hulpverlening zo dichtbij huis als mogelijk te organiseren. In Flevoland krijgt 19% van de kinderen hulpverlening in behandelgroepen, tegenover landelijk 11%. In dit project Zorglandschap wordt een beweging richting meer inzet van ambulante begeleiding in de thuissituatie ingezet.

6.3 Participatiewet

Vanuit de Participatiewet is er niet zozeer sprake van een beoogde verschuiving van zwaardere naar lichtere vormen van ondersteuning. Dit speelt wel bij schuldhulpverlening, welke verschillende vormen kent: van preventieve gespreksgroepen tot individuele schuldhulptrajecten. Op dit moment kan nog geen verschuiving van zwaar naar licht worden weergegeven.

7. Snelle en effectieve inzet van ondersteuning

Wmo

Ik werd snel geholpen: 68% (2016)[2]

Doorlooptijd van melding tot gesprek (2016)
dit cijfer wordt nog verwacht[9]

Terugval (% binnen een jaar na beeindiging opnieuw ondersteuning nodig)
0% (2016)[15]

Jeugd

Ik ben snel gehulpen: 63% (2016) [20]

Duur beeindigde jeugdhulptrajecten (2016)[21]

- 0-3 maanden
- 3-6 maanden
- 6-12 maanden
- 1-2 jaar

Reden beëindiging Jeugdhulp 2016*
Volgens Plan: 71,4%[21]
Voortijdig afgesloten: 30,4%[21]

*Vanwege afrondingen door CBS telt dit niet op tot 100%

Participatiewet

Gemiddelde duur van de uitkering bij uitstroom (zie grafiek) (2016) [1]

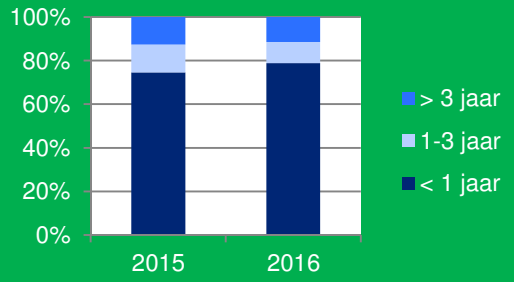

Belangrijkste redenen voor beëindiging uitkering (2016)[18]

Werk*:	37%
Herziening norm:	11%
Verhuizing:	10%

Aantal dat uitstroomt naar onderwijs (2016)
<5[18]

* Uitstroom naar werk betreft zowel aanvang arbeid in dienstbetrekk17h0008501ing als aanvang zelfstandig beroep of bedrijf

7.1 Wmo

Wachtlijsten doen zich bij Wmo voornamelijk voor als er vanuit arbeidsmarktredenen (te weinig personeel) een probleem bij de aanbieders speelt; uitgangspunt is dat een inwoner die ondersteuning nodig heeft deze krijgt. Het komt voor dat cliënten contact opnemen hierover met de gemeente, dan wordt samen naar een oplossing gezocht; het initiatief daarvoor ligt bij de inwoner zelf (eigen regie/verantwoordelijkheid).

Uit het cliëntervaringsonderzoek Wmo blijkt dat 82% van de clienten de kwaliteit van de ondersteuning die hij of zij krijgt goed vindt; 84% vindt dat deze past bij de hulpvraag.[2]
Uit de kwaliteitscontroles Wmo (EHZ-cijfers) blijkt dat 92% van de respondenten de gemeente een voldoende geeft. Gemiddeld beoordelen zij de gemeenten met een 7,3. 77% van de respondenten is tevreden met de toegewezen ondersteuning, 4% is deels tevreden, 8% wil meer ondersteuning ontvangen en 11% heeft geen mening.[15] Bij individuele begeleiding die door de gemeente is gecontracteerd (ZIN) is 94% tevreden over de geleverde ondersteuning; Bij PGB-ondersteuning is 100% van de cliënten tevreden.[15]

7.2 Jeugd

Jongeren dien snel en effectief geholpen te worden met passende zorg en ondersteuning. Door de inzet van casemanagers jeugd van het ondersteuningshuis en de korte lijnen die zij hebben met aanbieders, blijft er regie op de zaak waardoor deze niet onnodig vertraagd.

Door vroegsignalering kan ergere problematiek worden voorkomen. Daarnaast is van belang dat ouders en kinderen zich gehoord voelen en snel weten waar ze aan toe zijn. In het cliëntervaringsonderzoek is gevraagd naar de snelheid van handelen. Zo'n 63% van de ouders en jongeren vindt dat zij snel geholpen is. Ook hier wijkt Zeewolde niet af van de referentiegemeenten.

In het najaar van 2017 zouden lokale cijfers over terugval (herhaald beroep op Jeugdhulp) beschikbaar komen in de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (waarstaatjegemeente.nl). Op het moment van schrijven van deze rapportage zijn deze alleen nog op het niveau van Flevoland beschikbaar in die monitor.

7.3 Participatiewet

Er blijft veel spanning op de arbeidsmarkt. Het gaat in 2016 minder goed dan in 2015, de ontwikkeling blijft achter bij in de rest van Nederland. Omdat de EHZ-gemeenten moeten terugkomen van een relatief slechtere economische situatie, lijken de gemeenten nog niet te kunnen profiteren van de positieve ontwikkelingen. Het aantal mensen dat op zoek is naar een baan blijft hoog. Voor bijstandsgerechtigden die veelal geen recente werkervaring hebben of een laag opleidingsniveau, betekent dit dat hun kans op werk in de regio nog niet in grote mate is verbeterd.[18]

8. Samenhang tussen de transities

Vanuit het oogpunt van integraliteit en het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur' is het belangrijk voor gemeenten om goed zicht te houden op de samenhang tussen de drie decentralisaties. Om zo de regierol goed uit te kunnen voeren.

Eén gezin, één plan, één regisseur

De decentralisaties die in 2015 zijn ingezet (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) hadden onder anders als doel om te komen tot één gezin, één plan, één regisseur. Vragen en behoeften van inwoners dienen integraal te worden benaderd. Zo staat de inwoner daadwerkelijk centraal, in plaats van de verschillende regelgevingen en systemen. Dit betekent

- als een inwoners behoefte heeft aan voorzieningen vanuit verschillende regelgevingen, dat dit bekend is bij de betrokken organisaties en zij hier afstemming over zoeken. De partners in het Ondersteuningshuis weten elkaar goed te vinden. Er is afstemming tussen de werkvelden Jeugd en Wmo wanneer de casuïstiek dit behoeft.
- in een intakegesprek kunnen alle leefdomeinen aan de orde komen, ondanks dat de inwoners slechts een zgn. enkelvoudige vraag heeft. Door door te vragen over de vraag achter de vraag kan soms tot een heel andere oplossing worden gekomen op een ander gebied. . In hoeveel gevallen en in welke mate dit speelt is nu nog niet zeggen. Er kan wel worden gekeken naar de huidige overlap van gebruik van voorzieningen voor de Wmo, Participatiewet en Jeugdwet.

Overlap

De meeste cliënten (67%) hebben een beperkte vraag, bij wie met één of twee maatwerkarrangementen in de ondersteuning kan worden voorzien. Bij 12% van de cliënten zijn drie maatwerkarrangementen toegekend, bij 8% vier en bij 13% vijf of meer. Ook de overlap in cliënten tussen de drie transities is interessant: in 1% van de gevallen speelt ondersteuning vanuit alle drie de wetten een rol, bij 5% de Wmo en Participatiewet, bij 2% Wmo en Jeugdewet, en bij 2% Jeugdwet en Participatiewet.

Als breder wordt gekeken dan ondersteuning vanuit deze drie wetten, zal de overlap nog groter zijn. Zo geeft de organisatie MEE (cliëntondersteuning) aan dat zo'n 75% van de cliëntvragen (ook) een financiële component heeft. Er wordt momenteel onderzocht of bij toekomstig onderzoek gegevens kunnen worden meegenomen vanuit schuldhulpverlening, mantelzorg, passend onderwijs etc.

Stapeling arrangementen op huishoudenniveau

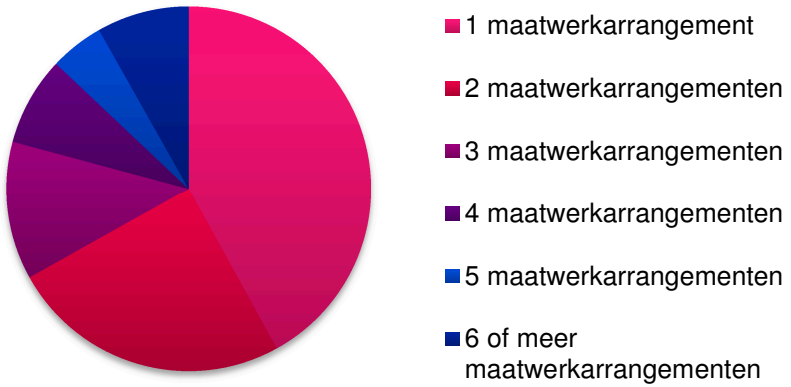

Stapeling per soort ondersteuning op huishoudenniveau

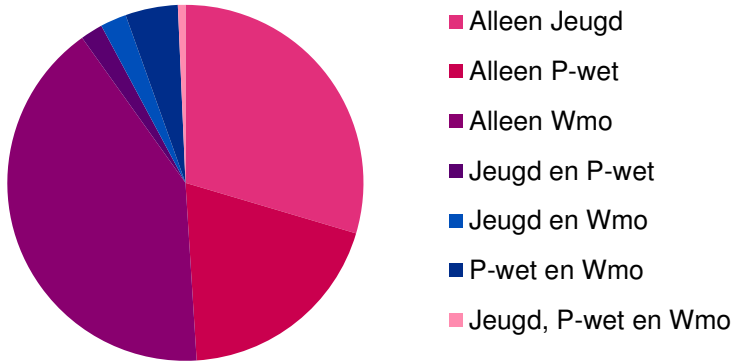

(Bron: Statline CBS, gegevens heel 2016)

BIJLAGE 1 Bronnen

1. CBS Statline en CBSinuwbuurt.nl
2. Cliëntervaringsonderzoek Wmo 2016
3. Decade (financiële administratie Wmo)
4. Jaarstukken gemeente Zeewolde 2016
5. FleMOVO 2015 – 2016 (GGD Flevoland))
6. Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2016 (GGD Flevoland)
7. Volwassenenmonitor, 2012 (GGD Flevoland)
8. Ouderenmonitor, 2012 (GGD Flevoland)
9. GWS (registratie Wmo)
10. Onderzoek Veiligheidsbeleving Zeewolde 2015
11. Jaarverslag MDF 2016
12. GWS (registratie Participatiewet)
13. Kinderen in Tel (Verweij-Jonker Instituut)
14. Concern voor Werk
15. Kwaliteitscontrole Wmo 2016
16. Leerlingzaken Noord-Veluwe 2016
17. Ondersteuningshuis Zeewolde
18. Jaarstukken Sociale Dienst Veluwerand (SDV) 2016
19. Backoffice Jeugd Zeewolde
20. Cliëntervaringsonderzoek Jeugd 2016
21. Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein 2016 (waarstaatjegemeente.nl)
22. Benchmark Divosa
23. UWV
24. SGBO; Klantonderzoek Wmo over 2012, ervaringen van Mantelzorgers, Zeewolde (2013)

Beleidsdocumenten Zeewolde:

- Lokaal samenspel in het kader van de Wmo 2015. Beleidsplan Wmo 2015 gemeente Zeewolde
- Beleidsplan Transitie Zorg voor de Jeugd Beleidsplan Zeewolde 2015 – 2016
- Beleidsnotitie Participatiewet "Van zorgen voor, naar zorgen dat...." SDV 2014
- Niemand op de reservebank meedoen, leren en werken Uitwerking Werkgeversdienstverlening gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, 2015 – 2017

BIJLAGE 2 Definities ONTBREKEN ER NOG DEFINITIES?

Begeleiding (Wmo 2015)
Activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven.

Cliënt (Wmo 2015)
Persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;

Cliëntondersteuning (Wmo 2015)
Onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;

Integraliteit (Beleidsnota Wmo 2015 Zeewolde)
Een samenhangende aanpak van problemen op verschillende leefgebieden van burgers

Maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015)
1.bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
2. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
3. bieden van beschermd wonen en opvang.

Maatschappelijke participatie (EHZ Nota ‘Niemand op de reservebank’):
Te denken valt bijvoorbeeld aan actief zijn op scholen, in het buurthuis, een vereniging of in het vrijwilligerswerk. Maar ook aan werk in een beschermde werkomgeving of arbeidsmatige dagbesteding. De ervaring leert dat – eenmaal actief geworden – een omschakeling naar het ambitieniveau van regulier werk in veel gevallen bespreekbaar of zelfs haalbaar wordt.

Maatwerkvoorziening (Wmo 2015)
Op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:

- **1°.**ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
- **2°.**ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
- **3°.**ten behoeve van beschermd wonen en opvang;

Mantelzorg *(definitie GGD Monitor)*
Het geven van langdurige en onbetaalde zorg aan een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, kind, ouder of ander familielid, vriend of kennis.

Mantelzorg (Wmo 2015)

Hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;

Participatie (Wmo 2015)
Deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

Pedagogische civil society (Beleidsplan Transitie Zorg voor de Jeugd 2015, Zeewolde)
'pedagogische civil society': hierbij gaat het om de kracht van de samenleving en van de gezinnen en hun persoonlijk netwerk. Dit omvat ook de algemene voorzieningen, zoals scholen, sportclubs en welzijnswerk. Verder gaat het om een preventief basisaanbod op het gebied van informatie en advies en jeugdgezondheidszorg, dat voor iedereen vrij toegankelijk is.

Sociaal netwerk (Nota Wmo 2015, Zeewolde)
Het sociale netwerk is een verzamelnaam voor een netwerk van betekenisvolle mensen (familieleden, buren, vrienden, collega's, kennissen) dat functioneert als ondersteuningsbron voor het eigen welzijn en welbehagen. De ondersteuning kan zowel emotioneel als praktisch zijn.

Transformatie (Nota Wmo 2015, Zeewolde)
De inhoudelijke vernieuwing en cultuuromslag, gericht op het realiseren van de beoogde inhoudelijke effecten van de stelselwijziging: ander gedrag van professionals en burgers, andere cultuur bij instellingen en professionals, andere werkwijzen en een andere manier van met elkaar omgaan tussen burgers/cliënten, professionals, instellingen en gemeenten.

Zelfredzaamheid *(*Volksgezondheidskompas Noord- en Oostgelderland)
Zelfredzaamheid is het vermogen van mensen om zichzelf te redden op alle levensterreinen met zo min mogelijk professionele ondersteuning en zorg. Zelfredzaamheid is een belangrijke bouwsteen voor het welbevinden. Het wordt beïnvloed door factoren binnen en buiten de persoon.Factoren binnen de persoon zijn psychisch en functioneel van aard. Het gaat hierbij om persoonlijkheid, weerbaarheid, denkvermogen en lichamelijke mogelijkheden.
Factoren buiten de persoon zijn de fysieke en sociale omgeving. Zo biedt een levensbestendige woning de mogelijkheid om langer zelfstandig te blijven wonen. Veilige looproutes met voldoende rustpunten en voorzieningen in de buurt kunnen bijvoorbeeld de mobiliteit bevorderen. De sociale omgeving kan iemand ondersteunen bij bijvoorbeeld praktische zaken, als de administratie, huishoudelijk werk of vervoer.

Zelfredzaamheid (Wmo 2015)
in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke dagelijkse levensrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden'. Ondersteuning bij algemene dagelijkse levensverrichtingen gaat meestal om de ondersteuning en begeleiding bij het laten uitvoeren van deze 'algemene dagelijkse levensverrichtingen' zoals een aansporing om onder de douche te gaan. Ondersteuning bij het voeren van een gestructureerd huishouden omvat bijvoorbeeld hulp bij het aanbrengen van structuur in het huishouden, hulp bij het leren om zelfstandig te wonen of hulp bij contacten met officiële instanties.

Bijlage Big Data

Door data uit 1.350 (openbare) bronnen te combineren zijn alle 7,6 miljoen Nederlandse huishoudens te classificeren in 50 verschillende profielbollen. Dit gebeurt op basis van 40 demografische‘- en bijna 2.000 psychologische en lifestyle- gedragsmodellen. Big data algoritmes plaatsen iedereen in een dergelijk profiel, met benamingen als ‘Gegoed gezin niet stedelijk’ of ‘Vergrijsde eenvoud’. Ieder profiel bestaat uit personen die statistisch en qua kenmerken op elkaar lijken en in dezelfde levensfase zitten.
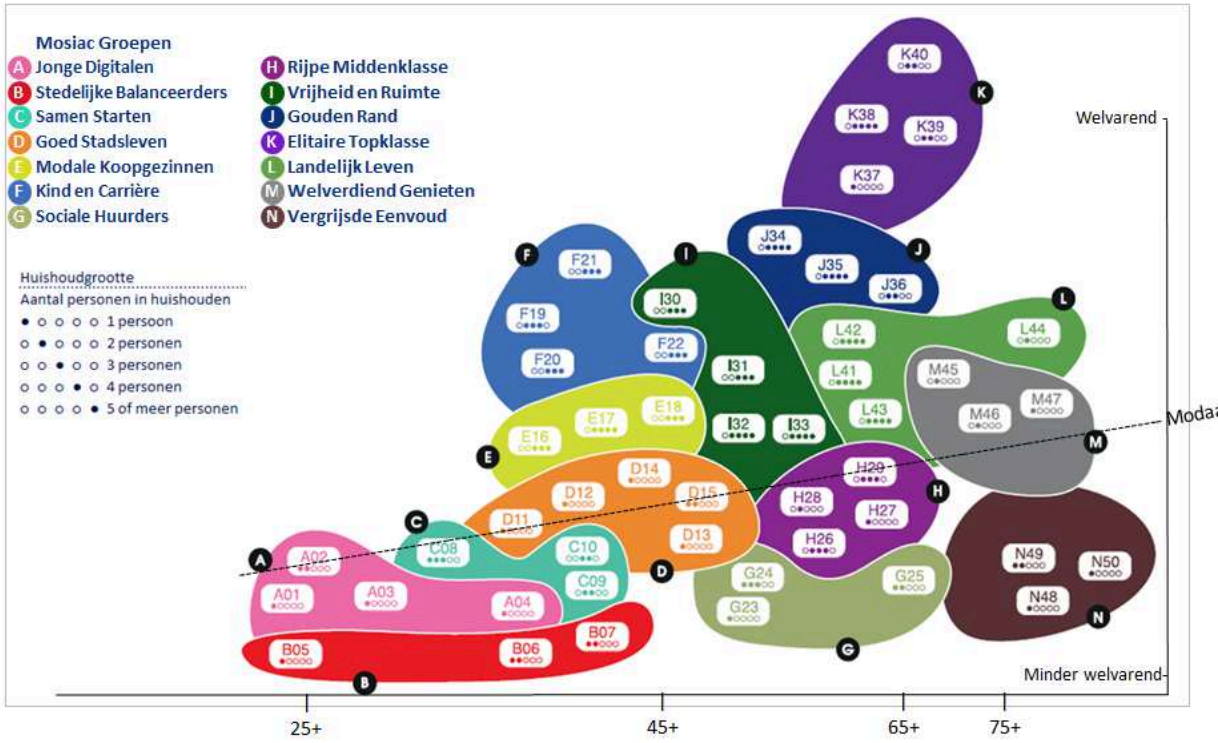
Het Analysecentrum (onderdeel Eiffel) heeft voor Ermelo, Harderwijk en Zeewolde in kaart gebracht hoe de verdeling van de bevolking over deze profielen is. Het gaat hier om de patronen op hoofdlijnen. Daarnaast is een combinatie gemaakt met de cliëntgegevens van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet: welke profielen zien we dan veelal terug? Hoe zijn deze verdeeld over de gemeente? Er heeft een koppeling plaatsgevonden met de gegevens van de huishoudens die een beroep doen op de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Deze gegevens zijn alleen beschikbaar op het niveau van het viercijferig postcode.